

*Projekt przygotowany przez
Województwo Warmińsko-Mazurskie,
uzgodniony w ramach Zespołu Ekspertskiego ds. Europejskiej
i Krajowej Polityki Strukturalnej*

Stanowisko Nr 29 Konwentu Marszałków Województw RP

z dnia 26 listopada 2020 roku

w sprawie proponowanej demarkacji w obszarze Celu Polityki 1 dla programów operacyjnych w Polsce w ramach Polityki Spójności UE w latach 2021-2027

Konwent Marszałków Województw RP, kontynuując dyskusję na temat podziału na poziom krajowy i regionalny interwencji planowanej w ramach Celu 1 Polityki Spójności UE (CP1) na lata 2021-2027, ponownie zwraca uwagę na konieczność zachowania kluczowych zasad programowania i postuluje dalszą wspólną pracę nad demarkacją w celu uzyskania obustronnie satysfakcjonującego konsensusu a także maksymalnej efektywności i optymalnego dopasowania instrumentów do zadań kompetencyjnych/ustawowych realizowanych z poziomu krajowego i regionalnego. Jednocześnie należy zagwarantować koordynację i komplementarność wsparcia w ramach Polityki Spójności z finansowaniem zapewnionym w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Na obecnym etapie prac – do czasu ostatecznych decyzji KE – demarkacja wsparcia pomiędzy poziom krajowy i regionalny w ramach Polityki Spójności powinna mieć charakter indykatywny, a jej ostateczny kształt powinien zostać ustalony po zatwierdzeniu Krajowego Planu Odbudowy.

Propozycje województw w przedmiotowej sprawie zostały wyrażone już dwukrotnie. W obu przypadkach podkreślono, iż planując wsparcie przedsiębiorczości, innowacyjności, badań i rozwoju oraz cyfryzacji, będących kluczowymi obszarami CP1, niezbędne jest zachowanie fundamentalnych zasad tj. pomocniczości (subsydiarności), zapewnienia władzom regionalnym pełnego zestawu narzędzi realizacji ich zadań ustawowych w sferze zarządzania rozwojem województwa, dostosowania interwencji do specyficznych potrzeb beneficjentów i warunków, w których funkcjonują oraz wykorzystania wiedzy i doświadczenia zebranych przez instytucje zaangażowane w realizację Polityki Spójności w Polsce.

Projekt podziału interwencji w ramach Celu 1 Polityki Spójności przesłany regionom 22 października 2020 r. w pewnym stopniu odzwierciedla powyższe zasady. Na podkreślenie zasługuje wyjście naprzeciw oczekiwaniu regionów, co do możliwości finansowania projektów badawczo-rozwojowych na poziomie regionalnym, chociaż w naszej opinii **demarkacja w tym**

obszarze wymaga dalszej refleksji i wyraźnego ukierunkowania interwencji w ramach programu krajowego na przedsięwzięcia strategiczne, wsparcie firm dużych, realizację agend badawczych znaczących dla Krajowych Inteligentnych Specjalizacji i **pozostawienia na poziomie regionalnym projektów MŚP o istotnym znaczeniu dla specjalizacji regionalnych.**

Ponadto **część nadesłanych propozycji** podziału interwencji na poziom krajowy i regionalny nadal budzi nasz niepokój i **wymaga kontynuowania dyskusji:**

1. W pierwszej kolejności należy podkreślić kwestie nierównego traktowania programów krajowych i regionalnych, przez co warunki aplikowania o środki stają się znacznie korzystniejsze dla potencjalnych beneficjentów programów zarządzanych centralnie. Dotyczy to w szczególności propozycji konstrukcji projektów badawczo-rozwojowych. W programie Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, który ma zostać następcą obecnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, zaplanowano projekty w formie modułów, składające się z wszystkich komponentów działalności badawczo-rozwojowej (infrastruktura, badania, wdrożenia, podniesienie kompetencji, internacjonalizacja, cyfryzacja) z możliwością wyboru modułów odpowiednio do potrzeb przedsiębiorcy. Tymczasem na poziomie regionalnym zaproponowano wydzielenie części wdrożeniowej do oddzielnego typu projektów, pozbawiając tym samym regiony możliwości zaoferowania firmom kompleksowej oferty wsparcia oraz istotnego narzędzia podnoszenia swojego potencjału innowacyjnego. Tym samym oferta RPO staje się mniej atrakcyjna od krajowej, przy jednoczesnym założeniu, że MŚP mogą być wspierane na obu poziomach. Konwent Marszałków Województw RP **proponuje przyjęcie jednakowego podejścia (modułowego/ menu) do konstruowania oferty programów regionalnych i krajowych (projekty badawczo-rozwojowe z możliwym komponentem wdrożeniowym oraz elementami cyfryzacji czy budowy kompetencji, przy zachowaniu możliwości wyboru elementów projektów z pełnego zakresu modułów)** oraz oparcie demarkacji na wielkości przedsiębiorstwa, tj. wsparcie z poziomu krajowego wyłącznie dużych przedsiębiorstw oraz ich konsorcjów z MŚP lub na wartości projektu.
2. Podtrzymujemy również nasz postulat dotyczący **uwzględnienia specyfiki regionów w projektowanym wsparciu**, tj. – zgodnie z zaleceniami ujętymi w Załączniku D do Raportu dla Polski 2019 – zindywidualizowanego podejścia do poprawy zdolności regionalnych w zakresie prywatnych inwestycji w badania i rozwój uzgodnionego w kontrakcie programowym.

3. Ponadto proponujemy również, aby **na poziomie RPO pozostawić instrumenty pozwalające na finansowanie inkubowania/ przygotowania istotnych dla województwa projektów**, które będą mogły aplikować do programów europejskich (np. Horyzont Europa, itp.).
4. Województwa RP, jako podmioty autonomicznie zarządzające środkami Polityki Spójności, powinny mieć również **możliwość finansowania usług okołobiznesowych świadczonych firmom na własnych warunkach i wg własnych kryteriów**. Nie jest zatem zasadne przyjęcie założenia, iż dofinansowanie na poziomie regionalnym usług instytucji otoczenia biznesu (w tym ośrodków innowacji) będzie dotyczyło usług świadczonych wyłącznie przez podmioty akredytowane na poziomie krajowym. Ten warunek jest adekwatny wyłącznie w przypadku wsparcia z programów krajowych, w przypadku programów regionalnych powinien być fakultatywny. W perspektywie 2014-2020 liczne ograniczenia wsparcia IOB, które przyjęła strona rządowa w Umowie Partnerstwa w zasadzie całkowicie wykluczyły możliwość racjonalnego wsparcia IOB przez województwa. Obecna propozycja może natomiast odebrać nam szanse na dalsze budowanie i doskonalenie potencjału instytucji regionalnych ponieważ z dużym prawdopodobieństwem zostaną one wyparte przez kilka silniejszych podmiotów funkcjonujących w szerszej skali. IOB powinny po pierwsze być jak najbliżej przedsiębiorcy, a po drugie dopasować swoją ofertę do potrzeb regionalnych firm (podejście popytowe) wynikających z warunków panujących w danym regionie, jego cech gospodarczych, regionalnych inteligentnych specjalizacji, etc. IOB powinny być w stanie odpowiadać na specyficzne dla regionu bariery i utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej. Ogólnie przyjęte na poziomie krajowym kryteria akredytacji nie będą uwzględniały takich – specyficznych dla regionów – czynników. Jesteśmy świadomi, iż jakość świadczonych firmom usług ma fundamentalne znaczenie dla ich rozwoju, stąd zapewniamy, że warunki i kryteria przyjęte w ramach poszczególnych regionalnych programów będą miały na celu zapewnienie tej jakości. Analogiczne podejście powinno obowiązywać również w przypadku usług oferowanych przez klastry. Regionom niezbędne są narzędzia finansowania swoich celów gospodarczych poprzez klastry regionalne a także możliwość angażowania kluczowych klastrów krajowych.
5. Dalszej refleksji wymaga **demarkacja pomiędzy programami regionalnymi a następcą PO Polska Cyfrowa**. Przyjęta konstrukcja celów Polityki Spójności na lata 2021-2027 powoduje konieczność rozpatrywania kwestii cyfryzacji (w gospodarce, kulturze, edukacji, zdrowiu, administracji, etc.) w połączeniu z innymi obszarami objętymi CP1. Stąd linia demarkacyjna w przedmiotowym celu polityki powinna uwzględniać również interwencję planowaną

w krajowym programie dotyczącym cyfryzacji. Niezbędne jest również **bardziej szczegółowe podejście do wsparcia przedsiębiorstw w ich transformacji w kierunku Gospodarki 4.0 oraz dostosowaniu do działalności w gospodarce niskoemisyjnej oraz o obiegu zamkniętym**. Tymczasem w projekcie linii demarkacyjnej tym dwóm - bardzo istotnym aspektom rozwoju firm - nie poświęcono dostatecznej uwagi, co może rodzić niejasności na dalszych etapach programowania. W przedkładanych stanowiskach regionów proponowane obszary wsparcia w zakresie cyfryzacji obejmowały pomoc przedsiębiorstwom we wdrażaniu technologii cyfrowych (w tym nowe rozwiązania oparte na robotyzacji, automatyzacji, itd.) oraz w zakresie możliwości wprowadzenia optymalizacji lub innowacji w sposobie wytwarzania produktów lub świadczenia usług opartych o Gospodarkę 4.0, a także wsparcie cyfryzacji IOB i administracji samorządowej związanych ze świadczeniem usług dla przedsiębiorstw i mieszkańców (platformy e-usług publicznych szczebla regionalnego i lokalnego) w tym rozwój systemu usług w zakresie e-zdrowia, kultury, edukacji, administracji). Proponujemy uwzględnienie tych obszarów w linii demarkacyjnej.

6. **Interwencja obejmująca wsparcie internacjonalizacji została mocno zawężona.** Uzgodnienia dokonane na roboczo obejmowały znacznie szerszy katalog działań, a w nim na poziomie regionalnym m.in.: promocję polskich marek produktowych/ specjalizacji regionalnych w misjach czy targach, dofinansowanie stoisk regionalnych, udział przedsiębiorstw w targach, misjach, konferencjach służących promocji zagranicznej, a także wsparcie dla MŚP w zakresie promocji eksportu. Wymaga podkreślenia, że promocja gospodarcza jest jednym z bardzo istotnych zadań samorządów województw, a środki Polityki Spójności stanowią główne źródło jego finansowania, stąd niezbędne jest zabezpieczenie pełnego instrumentarium do wykorzystania przez województwa. Szeroki zakres tej interwencji jest wyjątkowo istotny ze względu na sytuację epidemiologiczną na świecie oraz koniecznością dostosowania się do zmian w warunkach wymiany handlowej.
7. Konwent Marszałków Województw RP proponuje również **przyjęcie zasad horyzontalnych – pozostawienie na poziomie krajowym finansowania zadań systemowych, będących w kompetencjach lub koordynowanych przez instytucje centralne oraz nieprzesądzenie w linii demarkacyjnej o formach wsparcia (zwrotnych lub bezzwrotnych) poszczególnych typów przedsięwzięć**, w związku z trwającymi w regionach analizami ex-ante w tym zakresie. W naszej opinii nie jest również zasadne wskazywanie na tym etapie programowania konkretnych nazw projektów.

Konwent Marszałków Województw RP licząc na dalszą współpracę przy wypracowaniu zakresu interwencji na zbliżającą się perspektywę finansową UE deklaruje również wsparcie i aktywny udział w negocjacjach z Komisją Europejską w celu zapewnienia możliwości wdrożenia pełnego wachlarza instrumentów wsparcia polskiej gospodarki zarówno na poziomie krajowym i regionalnym.

Elżbieta Anna Polak
Przewodnicząca Konwentu
Marszałków Województw RP

podpisano certyfikowanym podpisem elektronicznym

Stanowisko kieruje się do:

1. Pana Mateusza Morawieckiego – Prezesa Rady Ministrów, Ministra Cyfryzacji.
2. Pana Jarosława Gowina – Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii.
3. Pana Tadeusza Kościńskiego – Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.